

VISOKO PRIZNANJE PEKU

Direktor delovne organizacije tovariš Franc Grašič je v Zagrebu prevzel visoko priznanje, ki ga podeljuje Republiški fond za razvoj gospodarsko manj razvitih krajev v socialistični republiki Hrvatski za dosežke trajnejšega pomena pri uresničevanju razvoja manj razvitih krajev. Peko na področju, ki v SR Hrvatski velja za manj razvito, nastopa že dolgo.

Leta 1972 se je začelo sodelovanje med kolektivom Budućnost iz Ludbrega in Peka. Budućnost je dobavljala svoje izdelke za potrebe naših prodajaln, občasno je prevzemala od nas tudi izvozne obveznosti, kadar smo zbrali več naročil kot smo jih lahko sami realizirali. Začetek novega obdobja pa je pomenil dogovor o poslovno tehničnem sodelovanju. Po tem se je izredno večalo število zaposlenih. Sunkovite skoke je dosegel tudi obseg proizvodnje, produktivnost in kvaliteta. K temu je največ pripomogla specializacija

proizvodnje. Namesto kombiniranega proizvodnega programa je bila v programu le šivana fleks obutev. Povečala se je tudi količina zgornjih delov za tozd Obutev. V letu 1976 je sodelovanje doseglo tak obseg, da so bili ustvarjeni vsi pogoji za združitev. Za dan republike je bila odprta nova moderna tovarna in podpisan samoupravni sporazum o vključitvi Budućnosti v delovno organizacijo Peko. Tako so bile samo še potrjene tesne vezi, ki so že prej združevale obe organizaciji.

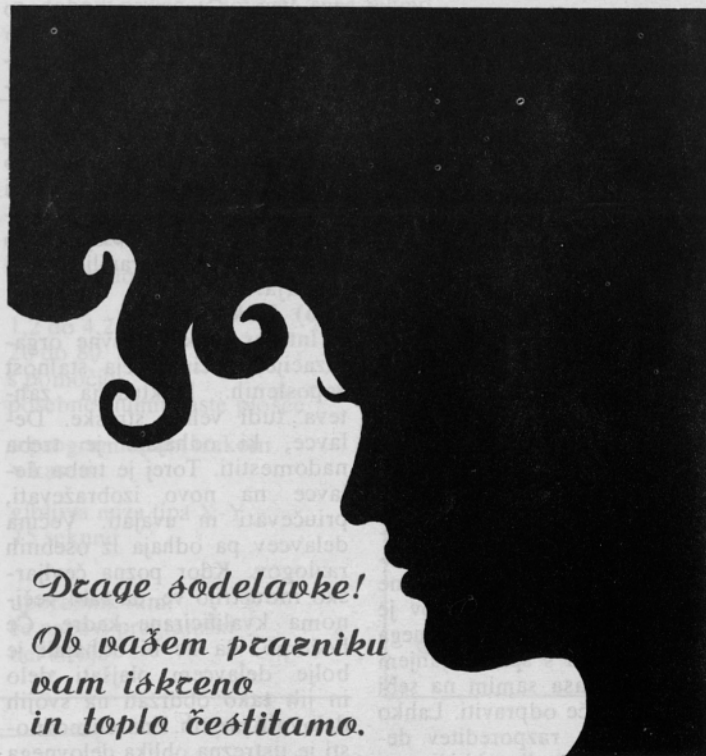
Pred osemnajstimi leti se je Partizan iz Poznanovca pri iskanju trga povezal s Pekom. Sodelovanje se je širilo. Leta 1979 je bil sklenjen samoupravni sporazum o skupnem vlaganju v novo tovarno za izdelavo zgornjih delov obutve, ker so bili delovni pogoji delavcev v Partizanu izredno slabi. Po nekaj več kot letu dni je bila investicija končana. V oktobru lani je bilo v Po-

znanovcu prav tako slovesno, kot pred štirimi leti v Ludbregu. Peko pripravlja za Partizan kompletno proizvodnjo od kolekcije, planiranja do tehnoloških postopkov. Proizvodnja bo v naslednjih petih letih naraščala več kot dvanajst odstotno.

V odnosu kooperanta sodelujemo tudi s tovarno za izdelavo zgornjih delov IVANČICA iz Ivanca.

Visoko priznanje je tako potrditev usmeritve Peka, da ubira pravo pot, ki vodi k uspehom.

OB PRAZNIKU

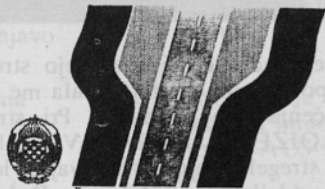

Drage sodelavke!

*Ob vašem prazniku
vam iskreno
in toplo čestitamo.*

Ko zaveje nežni pomladni dih in sonce ogreje premrzlo pokrajino, ko pokukajo iz trave prvi zvončki in trobentice, ko iz tisočerih otroških grl prihajajo nežni prisrčni zvoki »Jaz pa grem na zeleno travco« praznujemo mednarodni ženski praznik. Edini praznik, ki ga praznujemo delavno. Kako tudi ne, ko pa praznuje mati, žena, delavka, gospodinja. Le kako bi si pri vseh obveznostih lahko vzela prost dan.

Toda spomnimo se je vseeno, vsaj kot zahvalo za to, ker dela, ustvarja ter neguje in vzgaja mladi rod. Ženska si za 8. marec ne želi ničesar posebnega. Pripnimo ji na prsi rdeč nagelj, simbol boja in zmag in ji toplo stisnimo roko v zahvalo za življenje, srečo in blagostanje.

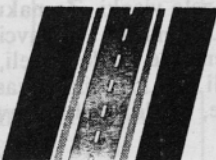
SOCIJALISTIČKA REPUBLIKA HRVATSKA
*Republiški fond za razvoj
privredno nedovoljno razvijenih
krajeva SRH* dodjeljuje

PLAKETU

Tovarni "Peko" Tržič

u znak javnog priznanja za poseban doprinos
u ostvarivanju politike bržeg razvoja
privredno nedovoljno razvijenih krajeva
SR Hrvatske

U Zagrebu, 29. prosinca 1980. god.

PREDSEDNIK
PREDSEDNIŠTVA 18. ZASJEDANJA
SKUPŠTINE FONDA
IZVRSNIŠOG ODOBORA FONDA
Ivan Teodor Frickl

POJAVI, KI POGOJUJEJO UVAJANJE GIBLJIVEGA DELOVNEGA ČASA

Točno določen delovni čas je gotovo eden od elementov, ki prispevajo k odtujenosti dela. Postavljeni okvir delovnega časa onemogoča delavcu, da bi svobodno usklajal delovni ritem z zahtevami svojega življenjskega ritma.

Ne more si privoščiti, da bi delal takrat, kadar si želi in kadar je po svojem mišljenju najbolj sposoben za delo. To pri delavcu še povečuje občutek odvisnosti od tehničnega procesa in lastne podrejenosti stroju.

Že pred sto leti in več, ko so čevljarji delali še v delavnicah ali pa kar doma, so raje izbirali manj plačano, vendar bolj svobodno obliko dela.

Prvotni poudarek za uvajanje gibljivih oblik delovnega časa je bila pri večini podjetij nemožna prometna situacija.

Tudi v Trzinu se ne moremo ravno pohvaliti z urejenostjo tega problema, saj vemo kako prenatrane so ceste in pločniki zjutraj ob šesti uri oziroma do šeste ure in po drugi uri. To stanje se še poslabša pozimi, ko si delijo cestišče pešci, avtomobili pa še razne delne zapore cest. Marsikateri delavec, ki gre peš ali z avtom se zaradi gneče, snega, poledice ali dežja bolj jezi med potjo v službo ali pa iz nje, kot potem ves delovni čas. Eden od pogojev za kvalitetno delo pa je urejen začetek.

Pomemben vzrok za spreminjanje takega delovnega časa je bilo tudi slabo izkoriščanje delovnega časa in s tem težnja za njegovim izboljšanjem. V času svoje prisotnosti v DO delavci iz različnih vzrokov ne delajo. Večina teh vzrokov je organizacijskega ali tehničnega značaja in jih s spreminjanjem delovnega časa samim na sebi ne bo mogoče odpraviti. Lahko pa drugačna razporeditev delovnega časa bolj uskladi razmerja med povpraševanjem in ponudbo dela. Delovne obremenitve so navadno neenakomerne. Zato delavci včasih ne morejo delati, ker nimajo dela drugič pa imajo dela preveč in rešujejo takšne situacije z nadurnim delom.

Še nekateri dejavniki, ki pogojujejo gibljiv delovni čas so npr. boljše izkoriščanje prostega časa, usklajevanje časov med družinskimi člani, izkoriščanje storitvenih dejavnosti.

Poglejmo glavne simptome odtujitve: absentizem in fluktuacija ter neenakomerne delovne obremenitve.

a) Absentizem

Vzroki za odsotnost so zelo različni, ter medsebojno vplivajo drug na drugega, zato jih je težko ločiti in ugotoviti njihov posamezni vpliv. Prav gotovo pa je eden pomembnih dejavnikov tudi urejanje delovnega časa. Delavec ima zelo malo izbora in absentizem mu je edina izbira, s katero lahko prekrači ostro mejo med delom in prostim časom. Če delavec nima zadosti prostega časa, si ta prosti čas vzame sam in to takrat, kadar ga potrebuje ali želi. Zakaj je vsota bolezenskih izostankov velika ve marsikdo, ki se je že moral odločiti med bolniško ali problemi zaradi četrt ure predolgega spanja.

Pogosto gre potem k zdravniku in opravičeno izostane ves dan. Poleg tega, da taki bolniki povečujejo gnečo v čakalnici, gre v izgubo še mnogo delovnega časa. Če vzamemo samo odsotnost zaradi boleznih do 30 dni in to skupno vsoto pomnožimo z urno postavko dobimo precej visoke številke.

Nasplošno lahko zaključimo, da zaradi izostankov izgubimo veliko delovnih ur. Če bi z uvedbo gibljivega časa odstotek izostankov vsaj delno zmanjšali, bi prihranili precej denarja.

b) Fluktuacija

Interes vsake delovne organizacije je čim večja stalnost zaposlenih. Fluktuacija zahteva tudi velike stroške. Delavce, ki odhajajo je treba nadomestiti. Torej je treba delavce na novo izobraževati, priučevati in uvajati. Večina delavcev pa odhaja iz osebnih razlogov. Kdor pozna čevljarstvo industrijo ve, da rabi večinoma kvalificirane kadre. Če hočemo, da ne bi odhajali je boljše delavcem olajšati delo in jih tako obdržati na svojih delovnih mestih. Ena teh možnosti je ustrezna oblika delovnega časa. Fluktuacija v Peku je še vedno prevelika, zmanjšati pa jo je mogoče le z izboljšanjem delovnih pogojev ali boljšim zaslužkom. Med boljše delovne pogoje pa nedvomno lahko smatramo premakljiv delovni čas, to pa navadno pogojuje tudi večjo voljo do dela in s tem boljši zaslužek.

c) Neenakomernost delovnih obremenitev

Ugotavljamo, da delovni čas, delavcev iz različnih vzrokov, ni polno izkoriščen. Vzroki za slabo izkoriščanje delovnega časa pa so številni, od delavčeve nediscipline do slabe organizacije delovnega procesa. Na

neenakomerne obremenitve pa kaže tudi nadurno delo. Dokler mora delavec vsak dan delati točno določen čas, je nadurno delo vsako delo, ki ga delavec opravi izven takega okvira... Toda potrebe po delu so le redko enake v celotnem delovnem dnevu. V marsikaterem oddelku ni potrebno, da je obseg dela enako velik dan za dnevno, teden za tednom, mesec za mesecem. Zaradi tega je de-

lavec včasih preveč obremenjen z delom in mora opravljati nadure, drugič pa nima pravega posla in brez dela odsedi del časa samo zato, da bi izpolnil svojo časovno obvezo. Zdravilo za takšne situacije so svobodnejše oblike dela, bolj sproščene oblike organizacije in spremljive oblike delovnega časa, ki omogočajo uskladiti ponudbo in povpraševanje po delu.

Rozman Marjan

MINI RAZGOVOR

V montažnem oddelku 521 začnejo stroji svojo monotono pesem že nekaj po peti uri zjutraj. Gnala me je radovednost, kdo tako zgodaj začne svoj delavnik. Pri stroju za kosmatenje golenic je stal LOJZE KLOFUTAR. V rokah je spretno obračal čevlji in z njim stregel stroju. Enaindvajset let sta stroj in Lojze nerazdružna. V oddelku pa ni bil sam. Duša, Silva in Sonja so bile ob posadah za mazanje z lepilom. Podplate morajo namazati prej, kot začnejo drugi z delom za naslednje faze.

Lojze Klofutar je že dvajset let aktivni član samoupravnih organov. Vsaka mandatna doba mu prinese novo funkcijo. Od lani je predsednik komisije za družbeni standard, je pa tudi predsednik sveta delovne enote.

Pogovor je stekel o reševanju stanovanjskih problemov. Komisija se je lani sestala 18 krat, se pravi, da je bila zelo delovna, pravzaprav tako kot so narekemale razmere. Zadovoljen je, da so lani lahko rešili skoraj vse prošilce za nakup stanovanj ali gradnjo hiš. Skrbi ga za naprej, ker verjetno ne bo več toliko sredstev. Kar nekako težko pa mu je, kadar komisija odobri posojilo za nakup stanovanja mladima zakoncema, ko ve, da bodo mesečni obroki za vračanje zelo visoki. Za nakup stanovanj, pravi Lojze, se odločajo samo domačini. Delavci od drugod verjetno niso tako trdno odločeni kje bodo živeli, zato se za nakupe ne odločajo. Lani so imeli tudi en primer nasilne vselitve. Lojze se zavzema za resne ukrepe, da do takih pojavov ne bi več prišlo.

Še bi lahko klepetala, toda delo ga je klicalo nazaj k stroju.

DEMONSTRACIJA USM AVTOMATSKIH ŠIVALNIH STROJEV

RAZVOJ V ČEVLJARSKI INDUSTRIJI

V času od 26. januarja do 4. februarja je tovarna USM priredila v tehnični čevljarški šoli v Kranju demonstracijo dveh avtomatskih šivalnih strojev. In sicer: mali šivalni avtomat ACB-A in veliki šivalni avtomat ACS-B.

Tehnični podatki velikega šivalnega avtomata ACS-B

Stroj je sestavljen iz dveh kompletov:

1. šivalni stroj PFAFF 483, gibljiva miza x-y, usmerjevalni motor in omarica s stikali za usmerjanje programa;

2. a) kontrolni del računalnika (PDP 8 DIGITAL — mali računalnik);

b) čitalec za čitanje magnetnih trakov

Delovanje stroja

Čitalec magnetnih trakov prevzema iz kasete programirane podatke za vodenje šivanja in jih oddaja v mali računalnik (kasete vsebuje vedno 8 šivalnih programov).

Pri tem avtomatu delavec opravlja naslednje funkcije: zagon stroja, ustavljanje in menjava delov za šivanje, menjave zgornjega in spodnjega sukanca, izbira programa za šivanje in kontrolo kvalitete delovanja šivanja.

Tehnični podatki malega šivalnega avtomata ACB-A

Stroj je PFAFF 3335 za šivanje zapahov z delno predelavo. Mehanski sistem šivanja je predelan na vodenje s programsko kartico, na kateri so operacije šivanja. Operacija se izvaja z vgrajenim vpenjalnim orodjem. Stroj pa se usmerja — vodi s pomočjo dveh elektromotorjev.

Osnovne značilnosti teh dveh šivalnih strojev so naslednje:

Kriteriji 20	Mali šiv. avtomat ACB-A	Veliki šiv. avtomat ACS-B
površina šivanja	108 x 50 mm	330 x 230 mm
štev. ubodov/program	750	100.000
šivalni stroj	PFAFF 3335 delno predelan	PFAFF 483 delno predelan
hitrost šivanja	stalno 1200 ubodov/min.	2100 ubodov/min.
maximalna debelina	6,5 mm	4,5 mm
dolžina šivov	1,2 do 3,3 mm	1,2 do 4,2 mm
debelina svile	20 do 80	20 do 80
prijem delov pri šivanju	s pomočjo vgrajene sponke	s pomočjo posebne aluminijaste plošče
vodenje stroja	s programsko kartico	s programiranim trakom v kaseti
usmerjenje pomika delov potrebni čas za menjavo programa	dva usmerjevalna motorja 1 minuta	gibljiva miza tipa X-Y 15 sekund
sestavljanje programa	USM Avstrija (v kolikor imamo veliki avtomat ACS-B lahko tudi sami)	uporabnik sam, če nabavi programski del stroja

Ta avtomat poleg šivanja izvršuje še naslednje faze:

- povlačenje in vezanje nitk,
- zagon in zaustavitev stroja,
- prijem in držanje delov pri delu,
- aktiviranje noža za sukanec s pomočjo elek.ropnevmatike.

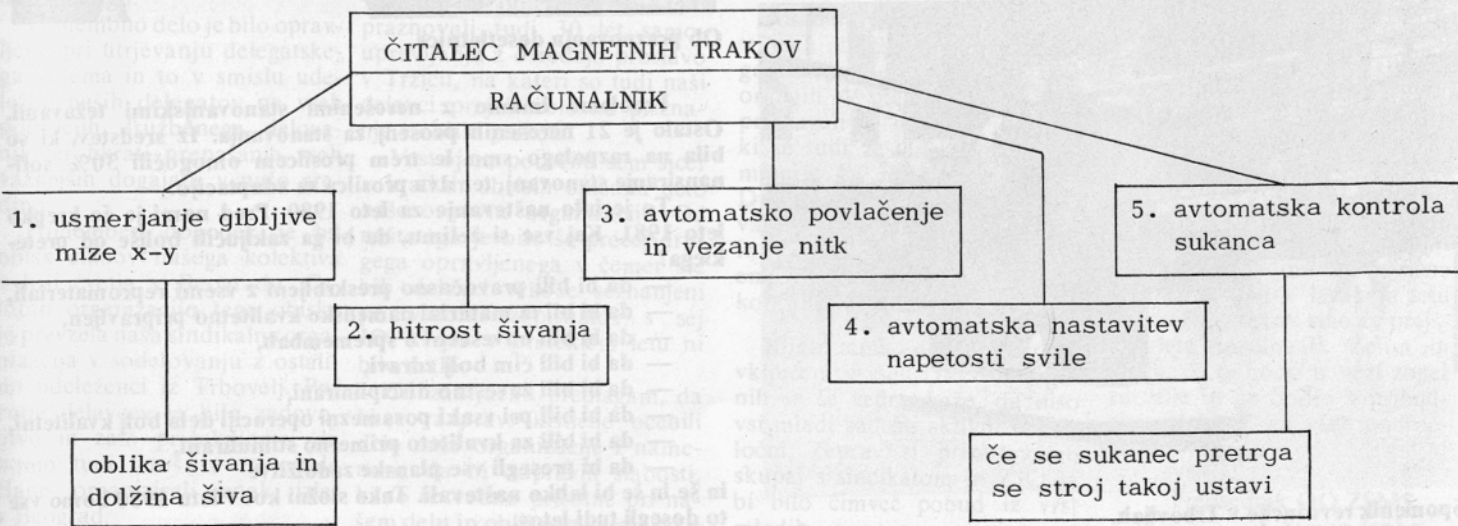
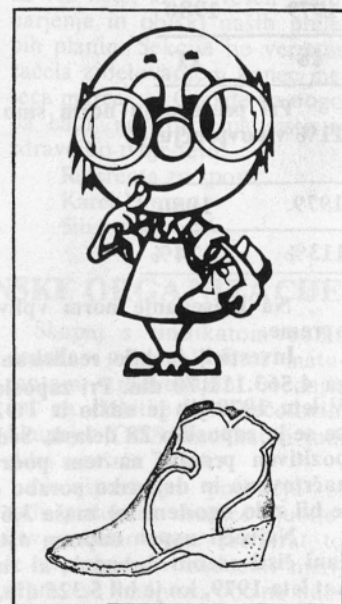
Avtomata se lahko uporabljata za naslednje vrste šivanja:

- obšivanje raznih okraskov,
- kompletno šivanje sandal ali letno obutev z obreznim robom,
- šivanje sestavljenih delov (prednjik, opetnico, rinčni del . . .) s pomočjo dvo- ali tro-delne kovinske mape,
- šivanje zahtevnih oblik, kot so šivanje okrasov na kavboj, ali ženske škornje. Pri tem načinu šivanja ni vprašljiva gospodarnost.

Demonstracija šivalnih avtomatov je bila zelo uspešna. Videli smo prednosti avtomatskega načina šivanja. V naših razmerah pa je uvajanje takega stroja vprašljivo. Posebno še, ker je naprava draga, drago je tudi vzdrževanje stroja in izdelava programov, zlasti še, ker običajno nimamo tako velikih količin enega in istega artikla.

Demonstracija avtomatskih šivalnih strojev je bila zanimiva. Videli smo, kje so v razvoju tehnologije v tujini. Možnost smo imeli videti zadnjo novost na področju šivanja obutve. Takih in podobnih prikazov novosti, si še želimo.

Rezar Majda

TOZD TRBOVLJE

Dve strani današnjega Čevljarja smo namenili našim sodelavcem iz TOZD Izdelava zgornjih delov Trbovlje. Zgodovino in življenjsko pot ni treba ponavljati (o tem smo pisali v 5 in 6 številki Čevljarja lani, ko so proslavljali 10-letnico obstoja), zanimalo nas je kako so preživeli leto, ki se je izteklo.

Splošne podatke gospodarjenja in dela nam je nanizala METKA MOKOREL, vodja TOZD:

V TOZD Trbovlje smo zaključili leto 1980 kar uspešno. Ne bom rekla, da je to dovolj, vendar dobrega uspeha ni lahko doseči. Mislim, da moramo tudi to leto končati na tak način ali celo boljše.

V proizvodnji smo izdelali:

1979	1980	ind	izpolnitev plana
483.936	548.513	113	117

parov zgornjih delov, od tega je bilo 12.024 parov za firmo Gabor, ostalo za TOZD Obutev.

Skozi vse leto smo imeli 74 različnih vzorcev od tega 15 vrst moških zgornjih delov in 59 ženskih vrst zgornjih delov.

Še več bi lahko proizvajali, če ne bi imeli toliko bolniških izostankov. Za leto 1980 je bilo to povprečje 16,8%.

Moram omeniti, da z organiziranjem nadurnega dela nismo imeli težav in smo vedno naleteli na razumevanje delavk in delavcev, pa čeprav je bilo to potrebno tudi v nočni izmeni ali praznikih. Skupno je bilo opravljenih 1980 leta 9.991 nadur.

Pri vsem pa beležimo veliko manj nesreč pri delu kot v letu 1979:

1979	1980
18	11

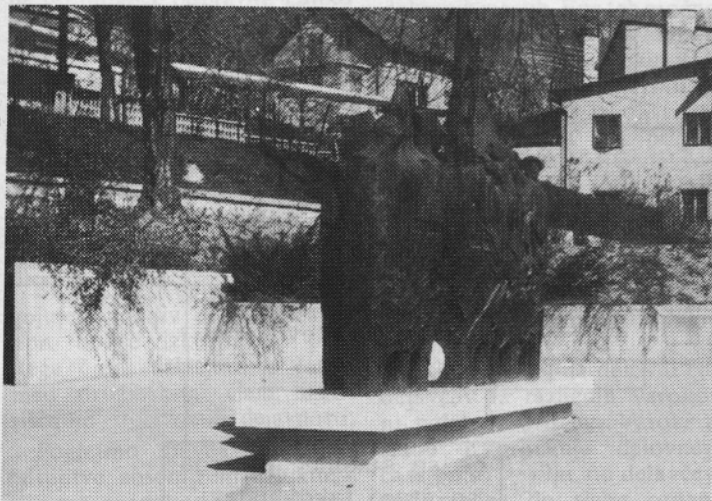
Pri preseganju norm smo bili uspešnejši od leta nazaj za 11% v povprečju.

1979	1980
113%	124%

Na preseganje norm vpliva zadovoljiva zamenjava strojne opreme.

Investicij je bilo realiziranih skupaj iz plana 1979 in 1980 za 4.563.111,70 din. Pri zaposlovanju delavk se kaže izboljšanje. V letu 1979 jih je odšlo iz TOZD 42, lani pa le še 16, na novo pa se je zaposlilo 28 delavk. Sedaj nas je 292 in še naprej se kaže pozitiven premik na tem področju. Ugotovljen prihranek med načrtovano in dejansko porabo osnovnega in režijskega materiala je bil zelo ugoden, saj znaša 3,6% ali 14.931 din na zaposlenega.

Največji uspeh napram ostalim TOZD, je povprečno izplačani čisti osebni dohodek, ki znaša 7.036 dinarjev ali 132% več kot leta 1979, ko je bil 5.325 din.

Spomenik revolucije v Trbovljah.

Linija v šivalnici.

Ob otvoritvi obrata pred desetimi leti.

Ob praznovanju desetletnice.

Probleme imamo z nerešenimi stanovanjskimi težavami. Ostalo je 21 nerešenih prošelj za stanovanja. Iz sredstev, ki so bila na razpolago smo le trem prosilcem omogočili 30% sofinansiranje stanovanj, ter dva prosilca za adaptacijo.

To je bilo naštevavanje za leto 1980. Pred nami je že krepko leto 1981. Kaj vse si želimo, da bi ga zaključili boljše od preteklega?

- da bi bili pravočasno preskrbljeni z vsemi repromateriali,
- da bi bil ta material namensko kvalitetno pripravljen,
- da bi bili obveščeni o spremembah,
- da bi bili čim bolj zdravi,
- da bi bili zavestno disciplinirani,
- da bi bili pri vsaki posamezni operaciji dela bolj kvalitetni,
- da bi bili za kvaliteto primerno stimulirani,
- da bi presegli vse planske zadolžitve

in še in še bi lahko naštevali. Tako složni kot v letu 1980 bomo vse to dosegli tudi letos.

O DELU OSNOVNE ORGANIZACIJE SINDIKATA

Izvršni odbor sindikata je v preteklem letu deloval v enaki sestavi, kot je bil izvoljen na letni konferenci.

V preteklem letu je imel 11 rednih in 11 izrednih sej, kar pomeni, da je njegovo delo bilo dokaj aktivno.

Na prvih sejah je sindikalna organizacija evidentirala kandidate za samoupravne organe TOZD in sestavila predlog za volitve. Pomembna aktivnost je dosežena na področju uresničevanja vseh nalog in zadolžitvev pri uresničevanju gospodarske stabilizacije v preteklem letu in pri iskanju pomembnih zdav z namenom, da se tudi naša TOZD aktivno vključi v stabilizacijske programe.

Z analizo doseženih rezultatov poslovanja ugotavljamo, da smo bili na tem področju dokaj uspešni iz česa sledi končno tudi pozitivni obračun doseženega čistega dohodka z dodatnim obračunom OD.

Točni splošni pregled o poslovanju in doseženih uspehih bo podan s posebnim poročilom.

Poleg reševanja tekoče problematike smo se aktivno vključili v program dela sindikalne organizacije, ki smo ga prejeli od sveta ZS in to predvsem na področjih družbeno-političnih aktivnosti pri sestavi dokumentov srednjeročnih planov naše temeljne org. in v širšem smislu tudi družbeno-politične skupnosti, kot so temelji planov SIS in drugo.

Pomembno delo je bilo opravljeno pri utrjevanju delegatskega sistema in to v smislu udeležbe naših delegatov na vseh področjih družbenega delovanja ter hkrati prenašanja vseh važnejših dogajanj v našo sredino.

Pomemben dogodek je bil obisk članov našega kolektiva v hiši cvetja v Beogradu. Celotno organizacijo tega obiska je prevzela naša sindikalna organizacija v sodelovanju z ostalimi udeleženci iz Trbovelj. Počutje delavcev je bilo zadovoljivo in zato pričakujemo, da bomo tudi letos še za ostale člane organizirali enak izlet v Beograd.

Sindikalna organizacija je tudi organizirala proslavo ob Dnevu žena, kar je glede na sestavo naših članov posebnega pomena za našo osnovno organizacijo.

Sindikalna organizacija je poleg izvajanja socialnega programa, kot npr. zagotovitev preventivnega zdravljenja in splošne skrbi za dobro počutje delavcev podprla in organizirala zbiranje denarne pomoči za potresno področje v Italiji.

V nadaljevanju izvajanja programa družbene samozaščite smo dosegli boljše zavarovanje naše tovarne hkrati pa tudi opravili svoje delo pri akciji — OČISTITE NAŠE MESTO. S tem, da je odziv naših delavcev bil dokaj slab, kar je do neke mere tudi razumljivo in to pri starejših delavcih, ki si težko vzamejo čas zaradi družinskih obveznosti za delo in akcije izven rednega delovnega časa.

Na športnem področju nismo bili posebno aktivni, razen kegljaškega in strelskega športa, pri čemer smo zagotovili udeležbo naših ekip v okviru občinskih tekmovanj.

Pomembno je omeniti, da smo v preteklem letu praznovali 10 let obstoja naše tovarne in smo ob tej priložnosti prejeli srebrni znak ZZS, kot priznanje naši osnovni organizaciji sindikata za njeno opravljeno delo v pretečenem obdobju.

Poleg te obletnice smo lani praznovali tudi 30 let samoupravljanja z osrednjo proslavo v Trziču, na kateri so tudi naši delavci prejeli delovna priznanja v obliki plaket.

V svojem poročilu sem sicer v kratkih obrisih omenila delo naše osnovne organizacije. Od naštetega je bilo še precej drugega opravljenega v čemer ste bili delavci tekoče seznanjeni po vsebini zapisnikov s sej IO, ki jih v preteklem letu ni bilo malo.

Ob zaključku predlagam, da bi v razpravi kritično ocenili delo naše organizacije z namenom, da bi odpravili slabosti, ki so še vedno prisotne pri našem delu in oblikovali vsebinsko

takšne sklepe, ki bodo v bodoče zadolžili vsakega posameznika za boljše in aktivnejše delovanje pri izvajanju letošnjih programov našega dela.

Predsednik IO OOS
Berta Lapornik

ŠPORT NA ZAČETKU

Čeprav ima naša TOZD zaposlenih največ žensk, se kljub temu pri nas ukvarjamo s športom in sicer v lažjih disciplinah, kot npr.: kegljanje, streljanje in namiznem tenisu.

Doslej smo sodelovali na mnogih tekmovanjih, ki jih organizira ZS ali ZSMS v Trbovljah in dosegli dokaj dobre rezultate, predvsem v streljanju in namiznem tenisu.

Ker pa je v zadnjem času precejšnje zanimanje za kegljanje, smo organizirali rekreacijsko kegljanje, ki se ga lahko

udeležijo vsi člani naše TOZD, vsako sredo. Poleg teh tekmovanj pa smo organizirali tudi interno tekmovanje v namiznem tenisu. V tem prvem tekmovanju je sodelovala samo moška ekipa v kateri je prvo mesto zasedel Petek Maks, drugo Hren Karel in tretje Repovž Alojz. V tem mesecu nameravam v kegljišču »RUDAR« organizirati tudi interno tekmovanje v kegljanju in streljanju, saj je že skrajni čas, da tudi mi sestavimo stalne ekipe, ki nas bodo zastopale na raznih tekmovanjih.

Kot zanimivost pa pripravljamo pri nas planinsko sekcijo, ki naj bi skrbela predvsem za vse tiste, ki jih veseli planinarjenje in obiski naših prelepih planin. Sekcija bo verjetno začela z delovanjem konec meseca marca... Copate na nogo, pa hajd' na goro, pa čisto in zdravo bo tvoje telo!

Referenta za šport
Karel Hren,
Silvo Andrejaš

AKTIVNOSTI MLADINSKE ORGANIZACIJE

Za sorazmerno majhen kolektiv je v naši TOZD večja polovica zaposlenih še mladincev, oz. mladine, od tega pa smo samo trije mladinci. Že kot prvi problem, ki ga lahko izpostavim je pretežno ženska delovna sila, večina od te so matere, precejšnji del pa je tudi samohranilk. Zaradi tega jih težje vključujemo v aktivno delo v naši OO.

Mladina je takorekoč zajeta v vseh družbenopolitičnih organizacijah in samoupravnih organih. V preteklem letu smo predlagali 3 mladinke v ZK, ki se tudi že vključujejo v seminarje za mlade komuniste. Dva mladince sta tudi obiskovala marksistično dopisno šolo in jo tudi uspešno zaključila, ena mladinka pa je uspešno končala sindikalni seminar.

Kljub temu, da smo mladi vključeni v vseh DPO in organih se še vedno kaže, da niso vsi mladi zadosti aktivni in odločni, čeprav si prizadevamo skupaj s sindikatom in ZK, da bi bilo čimveč pobud iz vrst mladih.

Skupaj s sindikatom bomo denarno pomagali letos maturantom trboveljskih srednjih šol za dobitke na srečolovih. Skupaj z OOS smo kupili tudi sliko maršala TITA.

Na športnem področju bi radi pritegnili čimveč ljubiteljev, vendar nam zaenkrat to še ne uspeva v zadostni meri, čeprav se v okviru občine udeležujemo raznih tekmovanj, nekaj tudi skupaj s sindikatom.

Za novo leto smo mladinci organizirali za vse člane kolektiva tekmovanje v namiznem tenisu, ki naj bi postalo tradicionalno s tolažljivimi nagradami, vendar ni bilo ženske ekipe. To tekmovanje bi radi razširili še na druge športne panoge.

Stiki z mladimi iz matične tovarne so bili v lanskem letu prekinjeni, čeprav smo že prejšnja leta sodelovali. Želim in upam, da se bodo te vezi zopet združile in da bomo v prihodnje sodelovali na vseh področjih.

Predsednik OO ZSMS:
Simon Jenko

NAŠA DISCIPLINA

Ob zaključku leta radi delamo vsakovrstne analize, pa se pomudimo še pri problematiki naše vsakodnevne delovne discipline. Kar takoj povejmo, da se nismo dosti popravili. Še naprej vse preradi uveljavljamo le pravice in pozablamo na delovne dolžnosti.

V pravilniku o delovnih razmerjih so opredeljene hujše in lažje kršitve delovnih obveznosti. Storilcem, katerih krivda in odgovornost se ugotovi v disciplinskem postopku, disciplinska komisija izreče primerne ukrepe.

Statistika za lansko leto pokaže naslednjo sliko: disciplinskim komisijam (skupni, TOZD Mreže in TOZD Trbovlje) je bilo posredovanih 205 prijav, od tega se je 23 postopkov nadaljevalo iz leta 1979. Po posameznih TOZD je bilo naslednje število prijav:

TOZD Obutev	98
TOZD Poliuretan	41
TOZD Gumoplast	21
TOZD Trbovlje	6 še iz leta 1979
TOZD Mreža	21
TOZD Orodjarna	2
TOZD Komerciala	10
DSSS	6

Nekaj prijav je bilo rešeno v enotnem postopku, v devetih primerih pa so delavci podali ugovore zoper odločitve prvo stopnjskega organa.

Ob primerjavi lahko vidimo, da je bilo v letu 1979 vloženi nekaj več prijav (242) število po tozdih pa je podobno, le v TOZD Komerciali jih je več, v Trbovljah pa leta 1980 sploh ni bilo prijavljenih kršitev.

Najpogostejše kršitve so:

- neopravičeni izostanki z dela 63
- prinašanje alkohola v delovno organizacijo, vinjenost 15
- odklonitev dela 15
- pretep, nered v DO, neprimerni odnosi 15
- zamujanje, zapuščanje dela 9
- kajenje 13

Struktura kršitev je prav tako podobna kot prejšnja leta. Še vedno se med delovnim časom preveč uživa alkoholne pijače,

kar je zelo hud prekršek. Kršilci so navadno isti delavci in jih člani disciplinske komisije poznajo že iz prejšnjih let. Ob tej problematiki je potrebno povedati, da v predhodnem postopku dobro sodelujemo s socialno delavko, s pomočjo katere skušamo najprej delavca spametovati in mu pomagati na pravo pot. Če pa je delavec dvakrat ali večkrat zaloten pri delu v vinjenem stanju, je komisija stroga in je večjim nepoboljšljivim alkoholikom že izrekla najstrožji disciplinski ukrep. Treba se je namreč bolj zavedati, da tovarna in delo v njej nudita socialno varnost, dokler delavec spoštuje delovni red in disciplino. Ko pa začne očitno motiti delovni proces in naklepno huje kršiti delovne obveznosti, je tak delavec med sodelavci nezaželen in je za izgubo dela le sam kriv.

Opozoriti moramo še na kršitve požarnovarstvenih predpisov. Delavci oddelka za varnost premoženja še vse preveč delavcev zalotijo s cigareto v roki tam, kjer je to strogo prepovedano. V prihodnje bo disciplinska komisija tovrstno nedisciplino strožje sankcionirala.

Od disciplinskih ukrepov je bil največkrat izrečen javni opomin, potem opomin ter pogojno prenehanje delovnega razmerja. Dokončni ukrep prenehanja delovnega razmerja je komisija dosodila 16 delavcem. Največ so bili to delavci, ki niso več prihajali na delo, ki so izostali več kot 5 dni in nepoboljšljivi alkoholiki ter pretepači in nasilneži.

Disciplinska komisija ugotavlja še neko značilnost. Namreč, iz vloženi prijav bi lahko skleпали, da delovne obveznosti kršijo le delavci v proizvodnji, ker je največ postopkov prav v teh TOZD. Verjetno pa bo bolj res, da nismo povsod v delovni organizaciji enako dosledni pri prijavi nediscipliniranih delavcev.

Iz povedanega lahko zaključimo, da imajo člani disciplinskih komisij v naši delovni organizaciji še preveč dela, saj prijave prihajajo vsakodnevno. Čeprav se večina delavcev pri delu trudi in uspešno ustvarja, so med nami tudi taki, ki zavestno kršijo delovno disciplino in s tem rušijo red pri delu ter povzročajo nezadovoljstvo v svoji sredini. Takim kršilec bo disciplinska komisija še naprej morala izrekat disciplinske ukrepe.

Lija Rozman

SPREMLJAMO DOGODKE

18. februarja 1950 je umrl slovenski pisatelj Lovro Kuhar — Prežihov Voranc **1967 leta** pa ameriški atomski fizik Robert Oppenheimer, »oče atomske bombe« in poznejši izraziti nasprotnik jedrskega oboroževanja.

19. februarja 1473 se je v Thornuju rodil poljski astronom Nikolaj Kopernik, ki je povzročil revolucijo v znanosti, ko je matematično dokazal, da se naš planet vrti okoli sonca.

20. februarja 1942 so člani VOS v gostilni v Tavčarjevi ulici v Ljubljani izvršili smrtno obsodbo nad Avgustom Praprotnikom, predsednikom Industrijske zbornice in članov vodstva bele garde.

21. februarja 1848 sta Marx in Engels v Londonu izdala Komunistični manifest, najpomembnejši dokument mednarodnega delavskega gibanja **leta 1974** pa je Zvezna skupščina proglasila novo Ustavo — temelj delegatskega sistema.

26. februarja 1939 je založba »Naša knjiga« v Ljubljani izdala knjigo Edvarda Kardelja-Speransa »Razvoj šlovenskega narodnega vprašanja«.

27. februarja 1893 je bilo ustanovljeno Slovensko planinsko društvo, ki se je pozneje preimenovalo v Planinsko zvezo Slovenije.

28. februarja 1928 je iz Beograda poletelo v Zagreb prvo letalo v jugoslovanskem civilnem letalstvu.

1. marca 1961 je bila z vrsto zakonskih predpisov vpeljana gospodarska reforma, katere glavni cilji so bili stabilizacija monetarnega sistema, uvedba svobodnega tržišča in dosledno nagrajevanje po delu.

4. marca 1844 se je na Muljavi pri Stični rodil slovenski pisatelj Josip Jurčič, avtor prvega slovenskega romana »Deseti brat«; **leta 1879** pa je bil rojen Josip Murn Aleksandrov, katerega liriko prištevamo k enemu največjih dosežkov slovenske moderne.

6. marca 1900 je umrl inženir Gottlieb Daimler, izumitelj prvega avtomobilskega bencinskega motorja (neodvisno od K. Benza) in eden izmed utemeljiteljev nemške avtomobilske industrije (Daimler Motoren »Gesellschaft«). Njegov prvi mo-

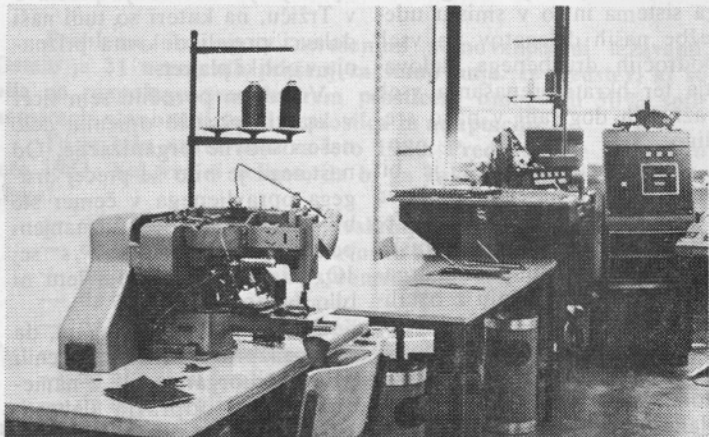
tor iz leta 1883 je imel moč 1,5 KM in je omogočal hitrost do 18 km na uro.

7. marca 1975 je umrl veliki državnik Veljko Vlahović v Ženevi, kjer je bil na zdravljenju.

12. marca 1944 je bil na osvobojenem ozemlju ustanovljen Denarni zavod Slovenije. Istega dne je maršal Tito v Drvarju podpisal sporazum s šefom angloameriške vojaške misije o zavezniški pomoči pri nastajanju jugoslovanskega letalstva.

13. marca 1969 je začela veljati mednarodna konvencija o odpravi vseh oblik rasnega razlikovanja. Konvencijo je sprejela Generalna skupščina 2. oktobra 1965.

14. marca 1883 je umrl velik revolucionar in idejni vodja delavskega gibanja Karl Marx. Kot utemeljitelj zgodovinskega materializma in znanstvenega socializma velja za enega največjih mislecev XIX. stoletja, čigar ideje so segle daleč prek njegovega časa v našo vsakdanjost.

Avtomatska šivalna staja. ACB-A in ACS-B.

USTANOVLJENA JE RAZISKOVALNA ENOTA

VEČ POUČENJE RAZISKAVAM

Veliko je še neraziskanega in nedokumentiranega pri proizvodnji obutve, še zlasti v novjšem času, ko se proizvodnja obutve vse bolj kemizira po eni strani in zaostreni pogoji uvoza repromateriala in boljše ter racionalnejše izkoriščanje časa in materiala, postajajo pogoj za uspešno poslovanje po drugi strani. Ravno naša stroka, tako v svetu, še posebno pa v Jugoslaviji izredno malo vpliva v raziskave, ki bi naj bile osnova za njen razvoj in uspešno poslovanje. V Jugoslaviji ni nobenega inštituta, ki bi preučeval, informacije in dokumentacijo o tehnologiji o materialih o njihovem obnašanju itd., ki se uporablja v obutveni industriji. V glavnem je vse prepuščeno nekaterim zanesenim posameznikom ali skupinam, kar pa ni tisto, kar bi morala organizirana gospodarska panoga imeti. Prav iz tega razloga smo se v Peku odločili, da iz obstoječega kadra ustanovimo raziskovalno enoto, ki bo sistematično začela z raziskavami, tehnologije materiala in podobno po eni strani in urejanjem INDOK (informacijska dokumentacijska služba) ker je to pogoj za njeno delovanje.

V srednjeročnem planu raziskav so zajete raziskave, ki bi jih lahko zvrstili v tri projekte in ti so:

1. Osvajanje novih tehnoloških postopkov
2. Osvajanje novih surovin in substitucija programa
3. Večje stopnje organizacije dela

Vse te projekte, ki so direktno uporabni v gospodarstvu, bo sofinancirala Posebna raziskovalna skupnost za tekstil in usnje. Če razčlenimo projekte po nalogah ugotovimo, da je tu zajetih sedem nalog, ki so vse večletne in da obravnavamo problematiko ki si jo je zadala v teh težavnih pogojih gospodarjenja naša veja gospodarstva. Oglejmo si sedaj posamezne naloge in njen namen oziroma problematiko, ki jo bo obravnavala.

1. Raziskava možnosti optimizacije planiranja v usnjarsko predelovalni industriji ter planiranje in zasedba proizvodnih kapacitet v mrtvih sezonah

V nalogi želimo raziskati možnosti uvedbe določene metodologije, računalniško podprte, na področje obravnave trga (npr. zbiranje naročil itd.), planiranje kot integralne funkcije, na ravni delovne organizacije, študij proizvodnih kapa-

citet, programov itd. do analize uspešnosti celotnega dela ocenjeno z vidika uspešnosti realizacije začetnih parametrov na trgu. Metodologijo ali tudi več, bomo skušali najprej preizkusiti na področju poslovanja DO Peko in če bi jo ocenili kot uspešno in originalno bi jo aplicirali na podobno problematiko v usnjarsko predelovalni industriji.

Nosilec raziskovalne dejavnosti Janez Ažman.

2. Analiza in zdravstvena ocena tipičnih delovnih mest v obutveni industriji.

Naloga ima cilj preučiti vplive delovnega okolja na zdravje delavcev na nekaterih tipičnih delovnih mestih v čevljski industriji in sicer s področja:

— analiza in zdravstvene ocene del, nalog in opravil delavca

— poglobljenega preventivnega zdravstvenega pregleda usmerjenega stratificiranega vzorca delavcev.

Izsledki raziskave naj bi usmerjali nadaljna preučevanja ob enem pa bi bilo vodilo za sprotne ukrepe in dejavnosti na področju kompleksnega varstva delavcev.

Ugotovitev, pa bi lahko uporabila predvsem kadrovska socialna služba pri sprejemanju in razporejanju delavcev na ustrezna delovna mesta in tehnična služba pri oblikovanju ter prilagajanju delovnih mest delavcem in nagrajevanju po delu.

3. Določitev parametrov, ki vplivajo na kvaliteto zalepljenja v obutveni industriji III. del.

V tretjem delu bodo obdelani algoritmi na področju zalepljenja predvsem bo izdelana metoda optimizacije parametrov, ki vplivajo na zalepljenje. Raziskala se bo možnost praktičnega merjenja površinske energije in naboja zlepljenih substratov. Ugotovili se bodo vplivi zmrznjenega lepila na kvaliteto zlepljenja. Na osnovi rezultatov in metode bo možno optimirati parametre in pa tehnologijo zalepljenja.

4. Raziskava možnosti postavitve standardov za izdelavo orodij pri izdelavi obutve.

Namen raziskave je najti in postaviti karakteristične izmere, na osnovi katerih bo mogoče standardizirati zadnji del kopita kot kopijo noge, ki naj bi služilo kot osnova za nadaljno gradnjo obutve. Pri tem bi upoštevali vsa tehnološka zaporedja pri izdelavi orodij, oziroma obutve pri različnih proizvodnih procesih pri katerih je cilj ekonomična in funkcionalna obutve.

5. Raziskava možnosti postavitve in razvoj kontrole tehnologije pri vhodni proizvodnji in končni kontroli v obutveni industriji.

V obutveni industriji obstajajo metode kontrole kvalitete, predvsem končnih izdelkov in pa medfazne kontrole na osnovi organoleptičnih preizkusov. Zato je za dobro in uspešno delo potrebno razviti in postaviti tako tehnologijo kontrole, ki bo enkratno ugotavljala kvaliteto izdelkov. Tudi pri vhodni kontroli so obstoječe metode zelo ohlapne in ne dajejo sigurnih in natančnih rezultatov. Zato je namen naloge, da se postavi in razvija ta tehnologija, tako da lahko postane, kot v drugih panogah gospodarstva enkratna, merljiva z enotami ali merili.

6. Raziskava možnosti nadomestitve uvoženih furnitur z domačimi, standardizacija oblike dimenzij in kvalitete, kot npr. za tuljke, žice, členke, čevljsko orodje itd.

Namen raziskave je poiskati ustrezne materiale v Jugoslaviji

ki kot nadomestke za uvožene in jih klasificirati. Na osnovi meritev oblik in kvalitete jih optimizirati in standardizirati. Večino tega materiala se še vedno uvažata, domača predelovalna industrija pa nima normativov na osnovi katerih bi lahko naredili potrebne izdelke. Za prenos ali naročilo naši domači industriji teh izdelkov pa ne obstajajo nobeni domači ali tuji standardi, ki bi določali obliko, dimenzije, kvaliteto izdelkov itd.

7. Študij in analiza tekstilnih repromaterialov za potrebe obutvene industrije in klasifikacije tekstilov, ki te uporabljajo v obutveni industriji, njihova standardizacija in možnost proizvodnje v SRS.

Namen raziskave je klasificirati, optimizirati in standardizirati tekstilije, ki se uporabljajo v obutveni industriji. Pretežni del teh materialov se uvažata, kajti nihče še ni izdelal ne kvalitetnih norm, ne standardov na osnovi katerih bi se ti materiali lahko izdelali doma. Na osnovi klasifikacije in standardizacije, bi se pristopilo k proizvodnji teh materialov v Sloveniji, pa tudi v Jugoslaviji. Vse to pa bi privedlo do zmanjšanja uvoza gotovih izdelkov, ki so verjetno dražji kot surovine za njihovo izdelavo.

S tem sestavkom sem skušal opisati bodoče delo raziskovalne enote. S kratkimi sestavki pa bomo skušali sproti poročati o delu na posameznih nalogah, s problematiko in rezultati.

Janez Ažman

TOZD Trbovlje: Predsednik osnovne organizacije sindikata Berta Lapornik.

KAKO BOMO MERILI PO NOVEM

Po zakonu o merskih enotah in merilih, ki je izšel 2. 4. 1976 je z 31. 12. 1980 potekalo predhodno obdobje uvajanja merskih enot mednarodnega merskega sistema (Systeme International d'Unites).

Tako je s 1. 1. 1981 dovoljeno izražanje veličin le z enotami mednarodnega merskega sistema SI.

Osnovne enote SI

Veličina	ime	Enota	označba
dolžina	meter		m
masa	kilogram		kg
čas	sekunda		s
električni tok	amper, ampere		A
temperatura	kelvin		K
svetilnost	kandela, candela		cd
količina snovi	mol		mol

Izpeljane enote SI — s posebnim imenom

Veličina	ime	Enota	označba
ravninski kot (anal.)	radian	rad (= m/m)	
prostorski kot (anal.)	steradian	sr (= m ² /m ²)	
frekvenca	herc, hertz	Hz (= s ⁻¹)	
sila	njuten, newton	N (= kg m/s ²)	
energija, delo	džul, joule	J (= N m = W s)	
moč	vat, watt	W (= J/s)	
tlak	paskal, pascal	Pa (= N/m ²)	
električna napetost	volt	V (= W/A)	
električna upornost	om, ohm	Ω (= V/A)	
električna prevodnost	simens, siemens	S (= Ω ⁻¹)	
količina elektrine	kulon, coulomb	C (= A s)	
kapacitivnost	farad	F (= A s/V)	
induktivnost	henri, henry	H (= V s/A)	
magnetni pretok	veber, weber	Wb (= V s)	
magnetna indukcija	tesla	T (= V s/m ²)	
svetlobni tok	lumen	lm (= cd/sr)	
osvetljenost	luks, lux	lx (= lm/m ²)	
radioaktivnost	bekerel, becquerel	Bq (= s ⁻¹)	
absorbirana sevalna doza	grej, gray	Gy (= J/kg)	

Decimalni mnogokratniki enot

potenca		predpona		označba	
10 ¹	deka	da*	10 ⁻¹	deci	d*
10 ²	hekto	h*	10 ⁻²	centi	c*
10 ³	kilo	k	10 ⁻³	mili	m
10 ⁶	mega	M	10 ⁻⁶	mikro	μ
10 ⁹	giga	G	10 ⁻⁹	nano	n
10 ¹²	tera	T	10 ⁻¹²	piko	p
10 ¹⁵	peta	P	10 ⁻¹⁵	femto	f
10 ¹⁸	eksa	E	10 ⁻¹⁸	ato	a

Decimalni mnogokratniki se dodajajo samo osnovnim enotam in izpeljanim enotam s posebnimi imeni.

* Mnogokratniki da, h, d in c se uporabljajo samo v naslednjih primerih:

dag, dalm	dm, dm ² , dm ³	dI
ha, hl	cm, cm ² , cm ³	cl

Izpeljane enote SI (nekateri primeri)

Veličina	Enota
kotna hitrost	rad/s
kotni pospešek	rad/s ²
hitrost	m/s
pospešek	m/s ²

dolžinska masa	kg/m
ploščinska masa	kg/m ²
prostorninska masa =	
= gostota	kg/m ³
prostorninski pretok	m ³ /s
masni pretok	kg/s
moment sile	N m (≠ J), kN m, N mm
napetost	N/m ² (= Pa), N/mm ² (= MPa)
masna toplota =	
= specifična toplota	J/kg K, kJ/kg K
masna entalpija	J/kg, kJ/kg
masna entropija	J/kg K, kJ/kg K
toplotna prevodnost	W/m K
toplotna prestopnost	W/m ² K

Dovoljene merske enote izven SI

Enota	označba	vrednost
ar	a	= 100 m ²
hektar	ha	= 100 a = 10 ⁴ m ²
liter	l, L	= 1 dm ³ = 10 ⁻³ m ³
polni kot	(p.k.)	= 2 π rad
kotna stopinja	°	= p.k./360 = π/180 rad
kotna minuta	'	= °/60 = π/10 800 rad
kotna sekunda	"	= '/60 = π/648 000 rad
tona	t	= 10 ³ kg
minuta	min	= 60 s
ura	h	= 60 min = 3 600 s
dan	d	= 24 h = 86 400 s
bar	bar	= 10 ⁵ Pa
vat-ura, watt-ura	Wh	= 3 600 J
volt-amper, volt-ampere	VA	= 1 W
stopinja Celzija	°C	= 1 K

Ukinjene merske enote

Enota	označba	vrednost
ongstrem,		
ångström	Å	= 0,1 nm = 10 ⁻¹⁰ m
mikron	μ	= 1 μm = 10 ⁻⁶ m
dina, dyne	dyn	= 10 μN = 10 ⁻⁵ N
kilopond	kp	= 9,806 65 N ≈ 10 N
atmosfera		
— tehnična	at	= 1 kp/cm ² = 0,980 665 bar
— fizikalna	atm	= 760 mm Hg = 1,013 25 bar
steber		
— živosrebrni	mm Hg	= 1,333 233 68 mbar
— vodni	mm H ₂ O	= 0,098 066 5 mbar ≈ 0,1 mbar
poaz, poise	P	= 0,1 Pa s
stoks, stokes	St	= 0,000 1 m ² /s
erg	erg	= 0,1 μJ = 10 ⁻⁷ J
kalorija	cal	= 4,1868 J
konjska moč	KM (KS)	= 735,498 W

Ukinjene so tudi vse iz ukinjenih enot izpeljane enote, npr.:
 kilopond na kvadr. mm kp/mm² = 9,806 65 N/mm² ≈ 10 N/mm²
 kilopond-meter (moment) kp m = 9,806 65 Nm ≈ 10 Nm
 kilopond-meter (delo) kp m = 9,806 65 J ≈ 10 J
 kilokalorija kcal = 10³ cal = 4186,8 J
 kilokalorija na uro kcal/h = 1,163 W
 centistoks, centistokes cSt = 10⁻² St = 1 mm²/s

Pregled kratkih definicij osnovnih veličin v SI sistemu:

METER (m)
 Prvotna definicija za meter je dolžino 1 m opredelila z 10 milijontim delom zemljinega kvadranta, kar pa se je kasneje ob natančnih meritvah pokazalo, da se v tej definiciji skriva napaka (meter bi bil krajši za 0,2 mm). Po novi definiciji za meter pa le-ta predstavlja 1650763,73 valovnih dolžin sevanja nuklida ⁸⁶Kr.

MASA (kg)

Maso enega kilograma predstavlja prakilogram iz platine in iridija.

ČAS (s)

Čas ene sekunde predstavlja 9192631770 kratno trajanje periode sevanja nuklida ¹³³Cs

ELEKTRIČNI TOK (A)

Amper je enosmeren električni tok, ki pri pretakanju v vakuum skozi ravno in medsebojno 1 m oddaljena paralelna vodnika z neskončno dolžino in zanemarljivo majhnim prerezom povzroča med vodnikoma na vsakem tekočem metru dolžine silo 2.10⁻⁷ N.

TEMPERATURA (°K)

Stopnja kelvina je 273,16. del temperaturnega intervala med absolutno ničlo in trajno točko vode (0°C).

SVETILNOST (cd)

Kandela je 60. del svetlobne jakosti, ki jo emitira površina absolutno črnega telesa s ploščino 1 cm² in pri temperaturi strjevanja platine.

KOLIČINA SNOVI (mol)

Mol je količina snovi nekega sistema ki vsebuje toliko elementarnih delcev, kolikor atomov je v 12 g ogljika — nuklida ¹²C.

Za vsakdanjo rabo nas običajnih zemljanov sta gotovo spremembi le pri izražanju moči in temperature.

Po novem nas ne bo več zeblo za — 20°C ampak nas bo še vedno enako zeblo pri 253 16°K.

Kako dobimo to vrednost?

— 20 + 273,16 = 253,16 ali pri 16°C

+ 16 + 273,16 = 289,16

Torej k temperaturi izmerjeni v °C prištejemo 273,16 in tako dobimo temperaturo izraženo v °K (vrednost 0,16 lahko zane-marimo).

Ravno tako bomo po novem moč našega jeklenega konjička izražali v W (vatih), oziroma kW (kilo Watih kar je 1000 x več) 1 KM = 735,498 W

Naša »stoenka« ki jo je do sedaj poganjalo kar 55 »konjev« bo imela sedaj 40452,4 W ali 40,45 kW. Konjske sile pretvarjamo v kW tako, da moč v KS pomnožimo s faktorjem 0,735498.

Od izpeljanih enot si velja zapomniti še spremembo pri izražanju energije dela in količine toplote. Kalorijo je zamenjala enota joule (džul). Kalorije pretvorimo v nove veljavne joule tako, da vrednost izraženo v kalorijah pomnožimo s faktorjem 4,1868.

Ivan Zaplotnik

V JAVNI RAZPRAVI

V TRŽIČU NOV ČETRTEI SAMOPRISPEVEK?

V Trziču se bomo že četrtič odločali o uvedbi samoprispevka za združevanje sredstev za našo lepšo prihodnost.

V preteklih dvanajstih letih smo v Trziču na podlagi samoprispevka omogočili razrešitev problemov otroškega varstva, osnovnega šolstva in oskrbe občanov potrebnih pomoči. S tretjim samoprispevkom smo izglasovali:

— izgradnjo doma upokojevcev

— dvoletno srednjo šolo

— adaptacijo nekdanje Bračičeve šole

— večnamensko športno dvorano in adaptacijo poletnega kopališča

— izgradnjo nekaterih komunalnih objektov v krajevnih skupnostih.

Kaj smo od tega uresničili?

Dom upokojevcev

Adaptacija nekdanje Bračičeve šole za potrebe družbenih dejavnosti

Adaptacijo poletnega kopališča

Komunalne objekte v KS

Zaradi povsem drugačne zasnove usmerjenega izobraževanja v SRS napram letu 1976 mreža srednjih šol ne bo segla v Trzič. Ne bomo odprli dvoletne srednje šole, zato se tudi plačevanje tretjega samoprispevka skrajša za sedem mesecev (31. maja namesto konec leta 1981).

Izpadla je tudi gradnja večnamenske športne dvorane, ker bi bila gradnja neprimerno dražja kot smo predvidevali.

Zakaj bomo uporabili četrti samoprispevek?

Za osnovne težave razvoja Komunalnih objektov v KS. Zaradi neskladnega razvoja Krajevnih skupnosti bi zbrana sredstva delili v razmerju: 40% zbranih sredstev za solidarnost tistim KS, ki same ne morejo zbrati dovolj denarja za uresničitev svojih programov, 60% pa ostane KS, kjer se sredstva oblikujejo. Na ta način bi zbrali skupaj 76.160.000 din.

SKUPINA ZDRAVLJENIH ALKOHOLIKOV

POSTALA SEM DRUG ČLOVEK

Vsako ve, da je uživanje alkohola škodljivo za človeški organizem in da alkohol v naši družbi naredi veliko škodo go-spodarstvu, pušča posledice v družinah... malo pa je tistih, ki se tega hočejo zavedati.

Tudi sama sem bila dolgo med njimi. Sedaj vem, da je občasen kozarec piva, vina ali kaj močnejšega, sprva za kakšen praznik, nato za vsako priložnost, ki jo ni težko najti, pot, ki vodi v odvisnost od alkohola. Moram povedati, da je tako pri meni, kot pri mnogih drugih odigrala pomembno vlogo družba in to družba na delu. Iz dneva v dan je bila prisotna taka ali drugačna alkoholna pijača, sčasoma pa sem prišla tako daleč, da sem jo potrebovala tudi popoldne.

pred začetkom pitja. Volja za delo mi je pojemala, če pa sem že delala, sem delala z odporom. Posledice pitja so se začele kazati tudi na zdravstvenem počutju, pa še odpor do hrane je bil vedno večji. Alkohol mi je pomenil kljub težavam na delu in doma iz dneva v dan več.

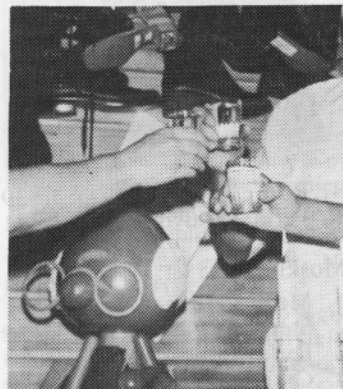
Sčasoma sem postala od alkohola tako odvisna, da kdaj pa kdaj nisem uspela posledic pitja več prikriti in pojavile so se nove težave — disciplinske komisije, potreba po vedno večji količini zaužite pijače, izguba kontrole in prepiri...

Za pitje sem vedno našla izgovor ali vzrok in prišla že tako daleč, da sem pila pivo in žgano pijačo, kar je najbolj pogosta kombinacija pri alkoholikih.

O svojem pitju sem takrat, ko je bilo težav največ začela razmišljati. Večkrat sem sklenila, da ne bom več pila in za krajši čas mi je sklep nekajkrat uspelo uresničiti. Toda vedno je prišel dan, ko sem šla v družbo ali pa je bilo kakšno praznovanje v oddelku in spet sem segla po alkoholu. Dolgo je trajalo, da sem prišla do spoznanja, da sem od alkohola odvisna in da brez zdravljenja te odvisnosti ne bom uspela premagati. Zavedala pa sem se tudi tega, da tako ne more iti iz dneva v dan.

Po daljših razmišljanjih sem se pri vseh težavah, ki so se mi nakopile zaradi posledic pitja, odločila za zdravljenje. Iz zdravljenja sem se vrnila »prerojena«, polna volje do dela in moja družina je zaživela novo življenje.

Upam, da bom imela tako trdo voljo, da na pot alkoholizma ne bom več zašla, zato tudi redno hodim na tedenske se-stanke skupine zdravljenih alkoholikov.

Na zdravje: prvič v užitek, pozneje za potrebo.

Sprva sem imela občutke, da lažje delam, nato pa so se začele pojavljati težave. Človek pod vplivom alkohola ne more delati in misliti tako, kot bi lahko trezen. Moj delovni učinek v delovni organizaciji je bil slabši in tudi kvaliteta je občasno padla, doma pa tudi nisem več uspela delati in urejati različnih stvari tako, kot sem jih

NAŠI PETDESETLETNIKI

BIZJAK IZIDORA — manipuliranje v pripravljalnici spodnjih delov v oddelku 512

TOMAZIN MARJETA — šivanje golenic v oddelku 512

ZUPAN JANEZ — organiziranje dela v pritrjevalnici podplatov v oddelku 521

ČADEŽ DRAGA — čiščenje golenic v oddelku 520

ISKRENE ČESTITKE

RAZGIBANA ŠPORTNA DEJAVNOST

TEKMOVANJA

REZULTATI PRVENSTVA »RPS« V VELESALOMU

Tretjina našega kolektiva se je v februarju podala v smučino prvega prvenstva Razvojno pripravljalnega sektorja, ki je bilo na Zelenici. Nov sneg je zadal številne probleme tekmovalcem, ki so z minuto v minuto dosegali boljše čase. Bolj kot rezultati je bil pomemben športen duh in velika volja tekmovalcev.

Rezultati:

ČLANICE: 1. Dolčič Milena, 83.00; 2. Križaj Marija, 94.50; 3. Sova Metka, 95.00.

STAREJŠI ČLANI: 1. Kramar Nande, 81.50; 2. Hafner Pavel, 88.00; 3. Špehar Vili, 88.50.

MLAJŠI ČLANI: 1. Jerman Zdene, 80.00; 2. Brodar Bogdan, 82.00; 3. Pravst Franci, 82.50.

Meglič Dare

SANKANJE

Delavci TOZD ORODJARNA smo letos že četrty organizirali sankško tekmovalstvo. 30. januarja smo se popoldne zbrali na startnem mestu malo pod Pavšeljom v zgornjem Lomu. Da so taka tekmovalna družabna srečanja priljubljena dokazuje množična udeležba, saj se nas je zbralo kar 62 tekmovalcev.

REZULTATI:

Ženske:

1. Lupša Iris 1 : 52
2. Šavs Bojana 1 : 57 : 30
3. Kralj Rezka 2 : 01
4. Mravlje Francka 2 : 12
5. Perko Branka 2 : 17

Moški do 35 let:

1. Veršnik Rudi 1 : 22
2. Kokalj Tone 1 : 34
3. Koder Bojan 1 : 38

4. Ropret Ciril 1 : 39
5. Perko Ludvik 1 : 41

Moški nad 35 let:

1. Meglič Tone 1 : 41
2. Stepišnik Herman 1 : 44
3. Perko Edi 1 : 50
4. Črnilec Franc 1 : 50
5. Stritih Franc 1 : 52

VELESALOM

Po enoletnem premoru, smo se elektrikarji zbrali na Zelenici, kjer smo izvedli tekmo v veleslalomu. Kljub vetrovnemu vremenu, je bila proga odlično pripravljena, pa tudi organizacija je bila na višini.

Za organizacijo in pripravo prog so skrbeli Šinigoj Boris, Zaletel Milan, Verč Stojan, Valjavec Marjan, progo pa je pripravil in trasiral Perko Peter. Veliko pa je prispeval tudi kolektiv žičnice.

REZULTATI

1. Peter Perko
2. Marjan Valjavec

3. Slavko Šmejc
4. Boris Laussigger
5. Jani Uzar
6. Franci Uršič
7. Anton Ive
- 8—9. Miran Tišler
- 8—9. Andrej Žepič

Ob razglasitvi rezultatov, smo se zmenili, da bomo tekmovalstva prirejali vsak mesec, tudi z željo, da bi se teh tekmovalstev udeleževali tudi starejši sodelavci iz Elektro delavnice.

Peter

Zadnja navodila pred spustom.

SMUČARSKI TEČAJ

Letos smo že petič organizirali smučarski tečaj za naše člane sindikata v Ročevnici in Hrastah. Začetno šolo je obiskovalo 31 tečajnikov, nadaljevalno smučarsko šolo pa 32 tečajnikov. Vsi po vrsti so zahtevali, da so se mnogo naučili in se hkrati sprostili po naporu delu. Nedvomno je smučarski tečaj v naši delovni organizaciji postal ena uspešnih oblik rekreacije naših delavcev. Take in podobne akcije pa mnogo prispevajo k boljšemu medsebojnemu razumevanju, saj so v isti vrsti smučali delavci in delavke iz različnih delovnih enot in TOZD.

Ob koncu tečaja smo priredili dvoje smučarskih tekmovalstev za začetnike v Ročevnici in nadaljevalno šolo v Hrastah. Skoraj vsi tečajniki so z uspehom

presmučali progo, najboljša mesta pa so zasedli:

Ročevnica:

1. Dolenc Zvone 0,80
2. Smukovič Irena 0,87
3. Aljančič Marija 0,88
4. Primožič Bernarda 0,90
5. Lapajna Dragica 0,91

Hraste:

1. Benčina Olga 0,435
2. Sova Metka 0,45
3. Podlipnik Kristina 0,48
4. Kramar Cilka 0,50
5. Brodar Cilka 0,505

Hraste: moški:

1. Marin Jože 0,45
2. Dolžan Marjan 0,455
3. Klemenčič Jože 0,46
4. Podlipnik Boštjan 0,535

Dare Meglič

Pred startom

HOJA IN TEK NA SMUČEH

UŽITEK IN SPROSTITEV

Hoja in tek na smučeh sta pri nas začela osvajati množice šele pred nekaj leti. Takrat smo dobili tudi prvo večjo množično prireditve, namenjeno rekreativcem na smučeh — Trnovski smučarski maraton na Črnem vrhu nad Idrijo. Pred tem smo sicer poznali nekatere manifestacije, kot so Po poteh partizanske Jelovice, Igmanski marš, Moravski memorial, Po poteh 26 zmrzlih partizanov, vendar so bile to prireditve na precej zahtevnih progah, včasih neprimernih za večje število manj sposobnih udeležencev. No, danes poznamo poleg Trnovskega maratona še Bloške teke, Dupljanske teke, Cerkljanski tek, Mali Koroški maraton, tek na Vršič in druge.

Za tek na smučeh se moramo pripravljati že v poletnih mesecih, posebno pa v jesenskih. Seveda pa priprava niso le organizirani treningi dvakrat ali trikrat na teden, priprava je tudi vse tisto, kar spomladi, poleti in jeseni počnemo v prostem času. Za zelo mlade in tiste že precej v letih je najbolje, če hodijo dvakrat tedensko organizirano in enkrat (soboto ali nedeljo) še sami.

Tek na smučeh ima iz leta v leto več ljubiteljev tudi pri nas. Računajo, da se bo letošnjega prvenstva tovarne v smučarskih tekih udeležilo že okoli 30 tekačev, veliko več pa je takih, ki ne pridejo na tekmovanje, tečejo le za lastni užitek.

Veteran med tekači pri nas je Stane Valjavec, organizator — programer v Elektronsko računskem sektorju. Skupaj z Milanom Megličem in Darkom Lausegarjem že sedem let sodeluje na tekaških tekmovanjih, od takrat ko se je začela ta vrst športa pri nas uveljavljati. Pred nekaj dnevi se je vrnil iz Italije, kjer se je udeležil 70 km dolgega Marčalonskega maratona v smučarskih tekih. Za tako progo je potreboval dobrih sedem ur. Stane se s ponosom pohvali, da ima za seboj vse Trnovske in Dupljanske teke na smučeh.

Veteran med tekači.

PRIŠLI ODŠLI

V TOVARNO

Romih Marjaž, Nedeljko Dragi, Mesarek Bojan, Slabe Mladen, Perko Marija, Uzar Janez, Bizjak Andreja, Marcen Valerija, Čoragić Zehida, Podnar Slavica, Osterman Andrej, Toromanović Husein, Radič Drago

V TOZD BUDUČNOST

Rak Jadranka, Vučković Liljana, Lovrek Štefica, Botak Štefica, Salamon Božica, Balaško Mirjana, Potočnik Sanjica

IZ TOVARNE

Koželj Erika, Grguraš Drago, Kavar Janez, Bešter Andrej, Mešinović Nuhar, Ovsec Marjan, Ahačič Drago, Triller Božidar, Štefe Drago, Leban Zvonko, Meglič Franc, Pranjič Pejo, Viher Danica, Parmaković Stevan, Dizdarević Derviš, Šparovec Danilo, Rancinger Majda, Dizdarević Mevludin, Kovačević Kata, Bedina Marko

IZ TOZD BUDUČNOST

Stančin Božidar, Milak Marija, Huzjak Ružica, Bernart Katarina, Namjesnik Anđelka, Packo Franjo, Blatarič Franjo, Klekar Dragutin

IZ MREŽE

Banja Luka: Novković Veselka
Velenje: Rener Pavel
Cerknica: Žnidaršič Janez
Djakovo: Kukić Ana
Sisak: Borić Ljiljana

MALA ŠOLA MARKSIZMA

ZAČETKI DELAVSKEGA
IN SOCIALISTIČNEGA
GIBANJA
MED NAŠIMI NARODI

Čeprav je delavsko in socialistično gibanje pri nas rojeno nekoliko pozneje in v bolj zastalnih razmerah, ima v bistvu vse tiste temelje značilnosti in težave, ki jih srečamo tudi pri zahodnoevropskem delavskem gibanju.

Vsakomur je razumljivo, da sta delavski razred in njegovo gibanje otroka kapitalizma. Kolikor je bil kapitalizem rojen v specifičnih pogojih, toliko je imelo močan vpliv na oblikovanje delavskega gibanja. Ni pa to edini vplivni činitelj.

Organizirano delavsko gibanje se je porajalo marsikje kot stihijska lahko bi rekli nagona oblika združevanja delavcev proti brezobzirnemu izkoriščanju. V to stihijo organiziranja se je potem vlival tudi zavestni element: po eni strani delavci, ki so delali v tujini in spoznali tamkajšnje delavsko gibanje, po drugi strani pa napredni intelektualci, ki so študirali v inozemstvu. Ne smemo pa spregledati tudi odmeva revolucije v zahodni Evropi, zlasti revolucije leta 1848. Končno je vplivalo na razvoj delavskega in socialističnega gibanja tudi specifično okolje: struktura oblasti, zadržanje fevdalcev in buržoazije pa tudi kmetov.

Za prve dni obstoja delavskega in socialističnega gibanja med jugoslovanskimi narodi je značilno dvoje: prvi vrsta velikih progresivnih in socialističnih ideologov, ki so širili socialistično napredno miselnost in drugi pojav prvih delavskih, kasneje sindikalnih organizacij in društev, ki so postala zarodek kasnejšega množičnega delavskega gibanja.

Med prvimi naprednimi in socialističnimi ideologi moramo omeniti imena: Živojin Žujović, Svetozar Marković, Mita Čenić, France Železnikar, Andra Banković, Vaso Pelagić, Vasil Gla-

vinov. Ti so širili socialistično ideologijo, hkrati pa poizkušali organizirati delavstvo.

Prve delavske organizacije so nastale v Sloveniji in v Hrvaški. V Sloveniji so nastale zlasti po letu 1867 v pretežni meri kot organizacije obrtnih delavcev in oblik raznih delavskih prosvetnih društev, med katerimi lahko štejemo ljubljansko »Slovensko lipo« med matice slovenskega delavskega gibanja.

Do prihoda Franceta Železnikarja, ki je sodeloval v Pariški komuni, so bile med delavci razne ideološke smeri zlasti pa se je čutil vpliv anarhizma. Potem pa je začela prevladovati radikalna smer.

Proti delavskemu organiziranju je kaj kmalu nastopila oblast (Taaffejeva vlada). S procesom proti voditeljem delavstva v Celovcu leta 1884 je začasno zavrla razvoj delavskega gibanja. Toda že po nekaj letih zlasti pa po razmahu avstrijske socialne demokracije, se je slovensko delavsko gibanje začelo znova razvijati. Izbruhnile so prve večje stavke. Delavci so se začeli organizirati po strokah. Tako so bili v devetdesetih letih ustvarjeni vsi pogoji tudi za rojstvo socialistične stranke.

LITERARNI KOTIČEK

PUT BEZ POVRATKA

Sivilo oblaka zjapi u magli.
U ljepljivom blatu uveli list.
Očaj i jad kroz suze se cijedi.
Kuda će? Kamo? Klizav je put.

Lice joj grebe pokislo granje.
Promrzla noga zapne o panj.
Drhtavo tijelo klone na putu.
Iz tihog očaja proključa bijes.

Snaga bijesa uspravi tijelo.
U blijede obraze vrati se krv.
Lice joj gori al tijelo drhti.
»Ustraj još malo!« Bodri je svijest.

»Što će ti život kad nikoga nemaš?
Kako, češ sama? Zao je svijet.«
Promiče sjena kroz mokro grmlje.
Odjednom stane. Sjedne na tla.

Prohladan vjetar mrsi joj kose,
urliče jezivo i budi strah.
No, ona pođe. Tjera je očaj.
»Još par koraka«. Šapuće svijest.

Sumorno nebo snježiti poče.
Pahulje upija blatnjavi put.
Iz obližnjeg ponota iztanja sumrak.
Hujanje vjetra propara, — krik!

U ponoru miruje mrtvo tijelo žene.
Napustiše ga i očaj i bijes.
I dok snijeg sipi u gluhoj noći,
premorena životom u smrti sniva sne.

Martinković Nada

POBEGLI ČAS

Veter je šumel v krošnjah dreves in mali Goran je stopical po gozdni poti. Ljubek plavolas deček je to in njegova mamica mu mnogokrat smeje pravi: »moja mala srečica, sinek zlati.« In sinek kot da bi res vedel in razumel veselo čeblja. Goranova mamica ljubi naravo in popoldanski sprehodi s svojim sinkom so ji najljubši. Jesensko listje jima šumi pod nogami, ona pa nabira jesenski podlessek, da ji okraši njeno malo sobico. Želi si, da bi tudi sin tako ljubil čudesa narave kot ona. Zdi se ji, da ji letni časi prinašajo v dušo vse tisto bogastvo, ki ga ji ne more pokloniti nihče.

Kako rada bi včasih ljudem povedala kje najdejo bogastvo, toda boji se njihovih nerazumevanj. Povedali bi, da so sončni ali oblačni dnevi čas, ki ga živimo, ki nam beži. Vračajo se vsako leto lepote letnih časov, ne povrne pa se čas, dnevi ki so nam zbežali, utrinki časa pa se zgublajo v življenju.

Jožica

IZGUBLJENA SREČA

Budilka je neutrudno zvonila in Mitja se je v hipu predramil. Prižgal je radio da je sobo napolnila nežna glasba. Kot vedno mu je mama tudi to jutro pripravila zajtrk. Mitjina mama je bila že dolga leta vdova in sin je bil njena velika sreča, bila je ponosna nanj kajti vedela je, da jo sin zelo spoštuje in ji vrača njeno veliko ljubezen, ki jo je ona vedno gojila do njega.

V mrzlem zimskem jutru je Mitja opazil ples nežink in to ga je navdalo s tiho srečo. Urno je stopal proti tovarni. V njej je bil mehanik. Rad je imel svoje delo in včasih se, mu je zdelo, da stroje pozna že do poslednjega vijaka. Bil je srečen med svojimi sodelavci.

Vendar Mitja v svojem zasebnem svetu vseeno ni bil srečen. V njem je mnogokrat divjal vihar čustev in hrepenel po njej — Karmen . . .

Samo on je vedel kaj mu je pomenilo lepo črnelaso dekle. Prepozno se spoznal da ga ona ni nikdar vzljubila, čeprav ji je bil poklonil dneve, ki so bili prežeti z njegovo iskreno ljubeznijo in hrepenenjem. Vedel je, da je zanj Karmen njegova izgubljena sreča čeprav mu je srce premnogokrat v bolečini vpilo: »Vrni se ljubljena saj si edini smisel mojega mladega življenja.«

Jožica

Skromen mož se nauči deset stvari in misli, da zna eno, samovšečnež se nauči ene in misli, da jih zna deset.

Kitajski pregovor

Izkušnja nas nauči dveh stvari: najprej, da je treba veliko stvari popraviti, potem pa, da ni treba preveč popravljati.

Delacroix

RAZMERJA V BRUTO OD V INDEKSNIH TOČKAH

ZRN

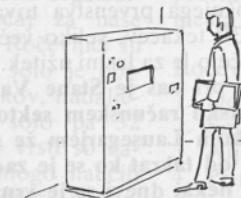
205

vodilni delavci

195

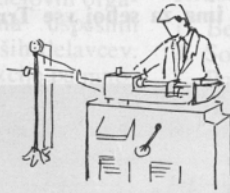
154

visakostrokovni delavci

160

135

strokovni delavci (s poklicem)

126

121

priučeni delavci

124

116

administrativni delavci (s poklicem)

126

107

delavci na enostavnejših opravilih

103

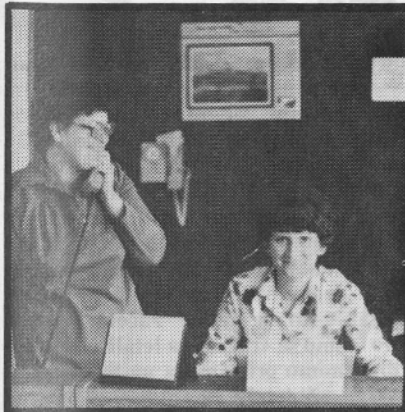
100

priučeni pisarniški delavci

100

NAGRADNA KRIŽANKA

ŠKATLICA Z MAGNETOFONSKIM TRAKOM	PO AVALI IMENOVANA KAMNINA	NAŠ SATIRIK (MILAN)	PALESTINSKI VODITELJ (JASER)	BERI ČEVLJAR	KRAJ POD VITRANČEM	ANTON OCVRK	STOKANJE	VRSTA IGRE S KARTAMI	ATEK, OČKA	ZDRAVNIK	IME LOPOVA LUPINA
LEVI PRITOK VOLGE				STOPNI-ČAST SLAP							
OGER, OBER				MISICA VRTLJIVKA DEVETI TON							
TROPSKI TRAVNIKI NASA TOVARNA GUM						OKRASNI KAMEN PES PTIČAR				TERMOELEKTRARJA TULIPAN	
DOPISAN DEL, PRIPISEK	NARAMKA S ČINOM	DOBESEDNO NAVAJANJE SEVERNI JELENI						KRAJ NA PELJEŠČU ENOCELICNI ORGANIZEM			
POSILANEC ZASTOPINIK			ČRKOVNICE NA PISAL. STROJIH								
LESEJA STEHNSKA OBLOGA			STARA LJUBLJANA	BUKOV PLOD	PODELJEVALEC IMENA PRI KRSTU	ANČKA LEVAR	MUSLIMAN. M. IME			ODREDBA, UKAZ	DOMAČE Ž. IME
GOSTINSKA USLUGA						TROPSKE PAPIGE ŠEF SAMOSTANA		GLAS PRI STRELU ROKOBOREC			
PREBIVALEC ILIRIJE			RAZISKOVALEC MIŠIČ ANG. PLEMISKA STOPIJCA				DEL OBRAZA STARA SLOVANSKA ČRVA				
SRŠEN EVA		DELEŽ DRIŽABNIKA IVAN POTRČ			POJAVITEV NIKALNICA					LJUDSKA TEHNIKA MARJAN ROŽIČ	
VNETLJIV DIŠEČ PLIN				VELIKO FINSKO JEZERO				RIMSKI BOG LJUBEŽNI			
MAČEK POD ČELADO				REŠETAR				PISMENKA			

Za zadnjo križanko smo dobili 100 rešitev. Nagrade je izrečala naša sodelavka iz splošnega sektorja JOŽI JAPEL. Srečni dobitniki pa so bili:

- 80 din — POGAČNIK MARIJA — 512
- 60 din — VIKI KLEMENC — 512
- 40 din — TADL ROMAN — štipendist
- 20 din — KRALJ MARIJA — 512
- 20 din — SLAVICA GROS — ERS

Rešitev današnje križanke pošljite v uredništvo Čevljarja najkasneje do 27. februarja. Križanke oddajte v uredništvo ali omarico v recepciji. Križanko samo prepognite, zakaj bi metali stran kuverte.

ZAHVALE

Ob izgubi drage mame

MARIJE SLAPAR

se iskreno zahvaljujem sodelavcem iz oddelka kontrole kvalitete za denarno pomoč in izkazano pozornost.

Danči Slapar

Ob izgubi dragega očeta

JAKOBA HORVAT

se sodelavkam in sodelavcem v oddelku 522 iskreno zahvaljujem za denarno pomoč.

Romana Fister

Ob odhodu v pokoj se vsem sodelavkam šivalnice 512/1 zahvaljujem za izkazano pozornost in darilo.

Vsem želim mnogo delovnih uspehov in zadovoljstva pri delu.

Tinca Virnik

Sodelavcem kot sodelavkam razvojnega oddelka in prijateljem se za izkazano pozornost ter prelepo spominsko darilo ob odhodu v pokoj iskreno zahvaljujem.

Vsem želim še veliko uspeha pri nadaljnjem delu in ustvarjanju.

Anton Podgoršek

Ob izgubi dragega moža

JANKA LAPORNIKA

se iskreno zahvaljujem sodelavkam in sodelavcem TOZD Peko — Trbovlje za denarno pomoč in izrečena sožalja.

Berta Lapornik

NA TITOVEM GROBU

OBISKALI SMO HIŠO CVETJA

Grob neznanemu junaku na Avali.

Vsako leto ob tem času razpravljamo o razdelitvi sredstev rezervnega sklada v posameznih ekonomskih enotah. V oddelku 521 smo se na zboru odločili, da bomo sredstva iz tega sklada porabili za obisk groba našega učitelja, očeta neuvrčenosti in državnika tovariša Tita v Beogradu. Le pet delavcev je zahtevalo, da se jim denar izplača, 17 se jih je s predlogom strinjalo, čeprav sami niso mogli z nami. Prvotni predlog je bil za dvodnevno ekskurzijo, končno pa smo se odločili za enodnevno potovanje z letalom. Naš predlog smo posredovali tudi sodelavcem, ki so v preteklem letu odšli v pokoj. Tudi oni so bili navdušeni.

Potovalna agencija Kompas je prevzela organizacijo. Dne 17. januarja smo se ob 5,45 uri odpeljali iz Trziča na letališče Brnik od tam pa z letalom DC 9 Inex Adria v Beograd, kjer sta nas že čakala dva avtobusa in vodič, eden pa nas je spremljal že iz Brnika.

Vožnja mimo visokih stolpnice novega Beograda, mimo Kongresnega centra SAVA, zgradbe Zveznega izvršnega sveta, železniške postaje do našega cilja na Dedinju, je bila zelo prijetna.

Po nekaj minutnem čakanju se je kolona molče in s tesnobo v srcih ter resnih obrazov začela pomikati proti hiši cvetja — kraju zadnjega počitka našega ljubljene Tita. Pri vstopu v hišo cvetja smo občudovali gardnega oficirja in vojake gardiste, ki mirno in nemo, stoje izkazujejo čast in spoštovanje svojemu umrlemu komandantu. Tudi nas stiska v grlu, ko se pomikamo mimo kamna grobnice kjer počiva TITO. Nemo si ogledujemo skozi stekleno steno njegovo delovno sobo, kjer je prebil veliko svojega časa in dnevni prostor, kjer se je zaradi državniskega in vsega drugega vodenja veliko zadrževal.

Ko smo zapuščali grobnico so se glave še zadnjič sklonile v pozdrav, v marsikaterem očesu je trepetala solza.

V muzeju 25. maj, ki je poimenovan po rojstnem dnevu predsednika Tita, smo si najprej ogledali film ŠTAFETA 80, katero Tito ni mogel več sprejeti, ampak je bila položena k njegovi krsti. Nato smo si ogledali vse eksponate muzeja in darila, ki jih je dobil Tito za rojstne dneve. Za na-

tančen pregled muzeja bi potrebovali več kot en dan.

Polni lepih vtisov in globokega spoštovanja smo zapustili TITOV spominski park in muzej na Dedinju. Z avtobusi smo se nato odpeljali na Avalo. Med vožnjo smo si ogledovali srbske vasi in občudovali prve griče Šumadije. Peljali smo se tudi mimo spomenika sovjetskih oficirjev, ki so tragično končali v letalski nesreči. Občudovali smo najvišji antenski RTV stolp v Jugoslaviji in tretji v Evropi. Peš smo šli potem do groba neznanega junaka na vrhu Avale. Čeprav nas marmor v grobnici vpenja v svoj hlad, si zavzeto ogledujemo vence po stenah grobnice. Pred spomenikom smo napravili nekaj posnetkov za spomin, ki pa so se ponesrečili.

Vračali smo se po Aveniji velikanov v Beograd. Vodiča razlagata: Smo na Trgu Marksa in Engelsa, tam je dom sindikatov, tu Skupščina Jugoslavije, pa najvišja stavba v starem delu Beograda imenovana Beograjkanka, že smo na Tašmajdanu pred hotelom »Kasina« kjer smo imeli kosilo.

Popoldne smo se odpeljali do trdnjave Kalemegdan. Nekateri so odšli v živalski vrt, nekateri na lovsko razstavo in muzej Kalemegdan. Z raz-

glednega griča smo gledali izliv Save v Donavo po kateri plavajo ledeni bloki. V podnožju se vidi Turško kopalnišče in stara Turška in Rimska vrata. Še zadnji posnetki pred grobnico narodnih herojev ob kipih Moše Pijadeja, Ive Lola Ribarja, Djura Djakovića in Ivana Milutinovića.

Ko se je že začelo večeriti smo se vračali na letališče Surčin mimo pristanišča na Savi.

V letalu Boeing 727 smo se počutili odlično. Polni najlepših vtisov in doživetij smo se pripeljali spet iz Brnika v Trzič.

Na koncu naj povemo le tisto, kar je izžarevalo v vseh 64 udeležencih. Za nami je nepozabno doživetje. Mnogi (več kot polovico) si tega ne bi mogli privoščiti, če se ne bi izkazala solidarnost vseh. Pomoč je nudila tudi osnovna organizacija sindikata. Zato gre hvala vsem, ki so svoje mnogo večje prispevke od najnižjih pustili za organizacijo izleta. Za samo organizacijo sta največ prispevala in dala pobudo Lojze Klofutar in Vili Brlek.

Grenak priokus je napravilo le spoznanje, da med nami ni bilo nobenega izmed mojstrov in nadmojstrov.

Udeleženci izleta

ZASNOVO VSEBINE ZA NASLEDNJO ŠTEVILKO ČEVLJARJA BODO PREDLAGALI DELAVCI TOZD POLIURETAN

Trbovlje v dopoldanskem zatišju.

čevljar

Glasilo delovne organizacije tovarne obutve PEKO Trzič n.sol.o. — Ureja uredniški odbor: Janez Kališnik, Edo Košnjek, Nataša Meglič, Marjan Markič, Anton Simonič, Karel Zajc, Ivan Zaplotnik, Vera Umek, Marija Slapar — glavni in odgovorni urednik. — Naslov uredništva: »PEKO« Trzič, telefon 50-260 int. 217. — Tisk TK Gorenjski tisk Kranj. — Izhaja enkrat mesečno v nakladi 3300 izvodov v slovenskem in 1600 izvodov v srbohrvaškem jeziku. — Glasilo dobijo člani delovne organizacije, štipendisti, vajenci in upokojenci brezplačno.